

Spektroradiometria: mi az?

Michel Errera

Kivonat

A spektroradiometria egy roncsolásmentes, gyors, hordozható és olcsó anyagvizsgáló technika. A vékonycsiszolati vizsgálatokhoz és a Röntgen-diffrakciós vizsgálatokhoz hasonlóan a régészeti mintát itt is ismert származási helyű referencia anyaghoz hasonlítjuk. Azonban míg a kőzettani és ásványtani referencia gyűjtemények már több évtized óta léteznek és jól dokumentáltak, ez nem mondható el a spektroradiometriai adatokról. Ennek oka, hogy a módszer számos paraméterre érzékeny, amelyek nem hozhatók közvetlen összefüggésbe az ásványtani vagy kémiai összetétellel, amelyek a vizsgált anyag általános jellemzőiből, ún. mátrix-effektusból eredeztethetők. Ez hosszú ideig hátrányosan befolyásolta a módszer alkalmazhatóságát. A módszer szélesebb körben a múlt század 70-es éveitől terjedt el, elsősorban távérzékelési vizsgálatok és a Mars bolygó kutatásával kapcsolatosan, mikor is ezt a mátrix-hatást, annak pontos eredetétől függetlenül, a különféle anyagok jellemzésére és összehasonlítására kezdték használni. A módszer minden más alkalmazott technikánál finomabb összehasonlításra ad módot. Több száz alpi eredetű kőbaltát vizsgáltunk meg a legnagyobb európai múzeumi és magángyűjtemények anyagából, akár több, mint 2 000 km-re a Mount Viso-i nyersanyagforrástól. A spektroradiometriai kutatások további lehetséges alkalmazásáról, pl. festékanyagok vizsgálatáról is szó esik az előadásban, hogy bemutassuk ennek a könnyen használható és hatékony technikának a lehetséges alkalmazását a régészeti anyagvizsgáló kérdések megoldásában.